

Klaudia Cymanow-Sosin

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

ORCID: 0000-0003-3248-9499

Michał Drożdż

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

ORCID: 0000-0002-8448-7607

Analiza zawartości przekazów telewizyjnych w programach informacyjnych na przykładzie monitoringu TVP Info

Streszczenie

Przedmiotem opisu w tym artykule jest analiza zawartości, jaka została przeprowadzona na materiale archiwalnym, udostępnionym na nośnikach zewnętrznych przez TVP S.A., a dotyczącym całościowego programu emitowanego w dniach od 4 do 10 czerwca 2018 roku w stacji TVP Info. Do badania zastosowano metodę analizy contentu, która polega na badaniu wszelkich artefaktów w komunikacji, przede wszystkim dokumentów, nie tylko tekstowych czy obrazowych, a także form audiowizualnych i multimedialnych. Jest ona szczególnie przydatna w przypadku badania złożonych materiałów, które ukazują się w sposób powtarzalny i systematyczny¹. Użycie tej metodologii wymagało podjęcia regularnych studiów nad pełną dokumentacją w obrębie analizowanego medium, bez przeprowadzania jakiegokolwiek selekcji i wskazywania na część artefaktów. Spośród całościowego materiału, którego dotyczyło badanie, wyodrębniono kategorie w celu wskazania występowania najbardziej znaczących i dominujących fragmentów przekazu – zarówno w zakresie ilościowym (frekwencja grup programów tematycznych w skali jednego tygodnia), jak i w zakresie jakościowym – ze szczególnym wskazaniem na: informacyjne materiały reporterskie w programach informacyjnych i informacyjne materiały reporterskie w programach publicystycznych, których ocena ekspercka pod kątem ich misyjności okazała się kluczowa w prowadzonych badaniach.

Słowa kluczowe: analiza zawartości, etyka, misja, monitoring, pluralizm mediów.

¹ B. Berelson, *Analiza treści* [w:] *Teoria i metodologia badań nad prasą za granicą (przekłady)*. 3. *Analiza zawartości*, Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa” – Materiały, z. 13, Kraków 1970, s. 5–62 (anonimowy przekład fragmentu książki pod redakcją Gardner Lindzey, *Handbook of Social Psychology*, Addison-Wesley Publishing Co., London 1959, t. 1, s. 488–518; A. Bryman, E. Bell, *Business Research Methods*, Oxford University Press, New York 2007.

Analysis of the content of TV messages in news programmes on the example of TVP Info monitoring

Abstract

The subject matter of this article is the analysis of the content of the material from the archives, shared by TVP S.A. [the Polish public television] on external media, related to the entire programme broadcast from 4 to 10 June 2018 on the TVP Info channel. The study involved content analysis, which entails a study of all the artefacts used in communication, and above all documents, not only in the form of text and image, but also audio-visual and multimedia forms. Such study is particularly useful in the research of complex material which is recurrent and systematic. Using this methodology required regular studies of the complete documentation within the analysed medium, without performing any selection or pointing to a certain part of the artefacts. Within the entire studied material, certain categories were formed in order to point to the occurrence of the most significant and dominant fragments of message – both with regard to the quantity (frequency of specific thematic programmes within a single week), and with regard to the quality – with special emphasis placed on news reporters' materials in news programmes and news reporters' materials in journalistic programmes, whose expert analysis with regard to their mission proved crucial to this research.

Keywords: content analysis, ethic, mission, monitoring, media pluralism.

Wprowadzenie

Konstrukcja założeń metodologicznych w trakcie przygotowań do tego badania opierała się na założeniach, jakie w dziedzinie analizy contentu proponowali między innymi Paul Lazarsfeld, Bernard Berelson, Alexander L. George, Ithiel de Sola Pool, Klaus Krippendorff, Karl Erik Rosengren, Arthur Asa Berger, natomiast na gruncie polskim – by wskazać jedynie na ośrodek krakowski – między innymi Walery Pisarek², a współcześnie Małgorzata Lisowska-Magdziarz³. Szczegółowa analiza przeprowadzona w Akademickim Centrum Medialnym IDIKS UPJPII w Krakowie objęła dni od poniedziałku 4 czerwca 2018 roku do niedzieli 10 czerwca 2018 roku. Materiał badawczy obejmował łącznie pełny tydzień emisji programu w celu dokonania merytorycznej oceny jakości emitowanych audycji i zgodności z misją nadawcy publicznego. Ostateczne sformułowanie celów i hipotez badawczych zostało dokonane na podstawie wyboru jednostki analizy, jaką był materiał audiowizualny lub jego zapowiedź; opracowania klucza kategoryzacyjnego analizy i interpretacji dokonano w oparciu o grupy i kategorie

² W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*, Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Kraków 1983; zob. także: K. Krippendorff, *Content Analysis. An Introduction to Its Methodology*, Beverly Hills: Sage Publications 1980; W.L. Benoit, *Content Analysis in Political Communication* [w:] *The Sourcebook for Political Communication Research: Methods, Measures, and Analytical Techniques*, red. E.P. Bucy, R.L. Holbert, Routledge, New York–London 2011, s. 270; P. Shoemaker, S. Reese, *Mediating the Message: Theories of Influence on Mass Media Content*, White Plains, Longman, New York 1996; P.J. Stone, D.C. Dunphy, M.S. Smith, D.M. Ogilvie, *The General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis*, The MIT Press 1966.

³ M. Lisowska-Magdziarz, *Analiza zawartości mediów. Przewodnik dla studentów, wersja 1.1*, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004.

tematyczne odpowiadające wspólnym kryteriom przy zastosowaniu zasady homogeniczności, trafności i wyczerpania.

Cel i metodologia pracy

Analiza zawartości to metoda, która od początku rozwoju nauk o komunikacji społecznej i mediach zajmuje w tego typu badaniach istotne miejsce, także w odniesieniu do medium, jakim jest telewizja⁴. Badania obszernego archiwum, na które składało się łącznie 116 godzin i 38 minut emisji premierowego programu oraz 51 godzin i 22 minuty powtórek, zostało oparte na szczegółowych wyliczeniach dotyczących długości emisji poszczególnych składowych (faktorów) w kontekście badań ilościowych, a następnie dane te posłużyły do eksperckiej oceny sposobów komunikowania w tym medium (analiza jakościowa). Pierwszym celem było zatem ilościowe zdiagnozowanie częstotliwości występowania poszczególnych tematów w analizowanej stacji, jakie zostało dokonane metodą analizy zawartości, drugim – określenie sposobu przedstawiania treści w TVP Info. W tym przypadku posłużono się analizą treści i interpretacją wydźwięku poszczególnych materiałów audiowizualnych. Dodatkowo została podjęta próba odpowiedzi na pytanie o funkcjonalność powstających materiałów dziennikarskich.

W początkowej fazie dokonano systematycznego oznaczenia zawartości zbiorów materiałów audiowizualnych, po to by następnie przeanalizować wzorce ilościowe, a więc liczbę ukazujących się materiałów. Z kolei w dalszym ciągu podjętych badań przeprowadzono jakościową analizę znaczeń treści na pełnym materiale odtwarzanym z nośników zawierających archiwa TVP S.A. Przeglądowi dostępnych materiałów towarzyszyły pytania o to, w jakim stopniu i z jaką intensywnością prezentowane materiały spełniają wymogi misyjności oraz mieszczą się w etyczno-prawnych kanonach wyznaczanych przez standardy dotyczące nadawców publicznych.

Decydując się na wybór tej metody badawczej na podstawie między innymi kluczowych dla środowiska nauk o komunikacji społecznej i mediów publikacji Walerego Pisarka, by wspomnieć: *Analizę zawartości prasy* oraz wydany pod jego redakcją *Słownik terminologii medialnej*⁵, należało uwzględnić procedurę badawczą w oparciu o następujące etapy pracy. Po pierwsze, zdefiniowanie problemu badawczego, a więc sformułowanie hipotezy wstępnej, którą w tym przypadku jest ocena jakości materiałów audiowizualnych, po drugie, określenie kategorii klasyfikacji zawartości, które będą określone przy wykorzystaniu klucza kategoryzacyjnego, którymi w tym badaniu są: program informacyjny i program publicystyczny. Wybrany materiał, na podstawie obranej metody został następnie zweryfikowany i ograniczony do tak zwanego tygodnia konstruowanego – zgodnie z zasadami doboru próby reprezentatywnej dla danego

⁴ A. Boyd, *Dziennikarstwo radiowo-telewizyjne. Techniki tworzenia programów informacyjnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.

⁵ Zob. W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy...*, op. cit.; *Słownik terminologii medialnej*, red. W. Pisarek, TAIWPN Universitas, Kraków 2006.

tematu (motywu). Po trzecie, zebrany materiał był ostatecznie poddany szczegółowej interpretacji, by można było określić wyniki badań w celu sformułowania wniosków.

Wybrana metoda analizy (ang. *content analysis*) okazała się skuteczna w podjętym badaniu zważywszy na jej dwupoziomowy kontekst. Po pierwsze, chodziło o jej charakter empiryczny – w zakresie zawartości oraz charakter hermeneutyczny – w zakresie analizy treści. Jako metoda służąca do opisu, klasyfikacji i interpretacji jawnych elementów komunikacji za pośrednictwem mediów i jako technika, która bada przekazy w sposób zobiiektywizowany, przyczyniła się w tej pracy do określenia zawartości analizowanych materiałów w celu opisu własności wybranych zjawisk społecznych i medialnych⁶ i okazała się funkcjonalna przy próbie ustalenia jakości programów informacyjnych w stacji TVP Info.

Analiza ilościowa monitoringu programu

Łączny czas badań objął wszystkie programy emitowane w skali siedmiu dni (losowo wybrany tydzień pełnej emisji w stacji TVP Info. Liczba godzin emisji pierwotnej (tzw. nowy program) wyniosła w kolejne dni:

Poniedziałek:	20 godz. 58 min
Wtorek:	20 godz. 32 min
Środa:	21 godz. 35 min
Czwartek:	17 godz. 56 min
Piątek:	21 godz. 29 min
Sobota:	17 godz. 36 min
Niedziela:	17 godz. 30 min

Liczba i kategorie programów w skali dnia zostały określone w ramach podziału tematycznego. Spośród wyróżnionych kategorii (informacja, publicystyka, programy publicystyczno-satyryczne i inne) zostały wyodrębnione:

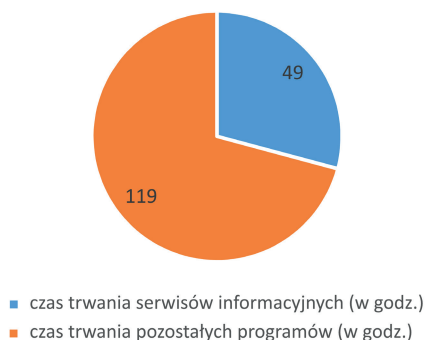
- programy informacyjne, których łączna liczba wyniosła 185 w skali tygodnia (średnio statystycznie – 26,5 w skali dnia);
- programy publicystyczne, których łączna liczba wyniosła 40 w skali tygodnia (średnio statystycznie – 5,7 w skali dnia);
- programy publicystyczno-satyryczne, których łączna liczba wyniosła 10,5 w skali tygodnia (średnio statystycznie – 1,5 w skali dnia);
- inne materiały (m.in. edukacyjne, kulturalne), których łączna liczba wyniosła 18,7 w skali tygodnia (średnio statystycznie – 2,7 w skali dnia).

Liczba serwisów informacyjnych, które są wiodącym programem analizowanej stacji wyniosły kolejno:

- liczba serwisów informacyjnych w skali tygodnia: 146;
- liczba serwisów informacyjnych w skali dnia (średnio statystycznie): 21.

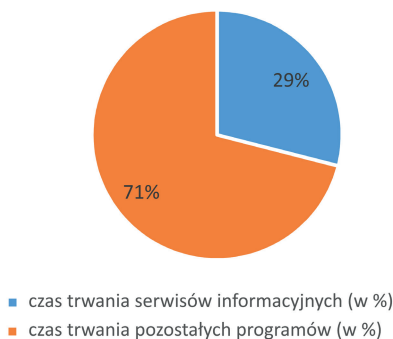
⁶ B. Berelson, *Analiza treści...*, *op. cit.*

Łączny czas trwania serwisów informacyjnych w skali tygodnia, co zostało przedstawione na pierwszym wykresie, wyniósł ponad dwie doby.

Rycina 1. Łączny czas trwania serwisów informacyjnych w skali tygodnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Dla zobrazowania skali, łączny czas trwania serwisów informacyjnych w skali jednego dnia (średnio statystycznie) wyniósł nieco ponad siedem godzin (7 godz., 1 min) – rycina 2.

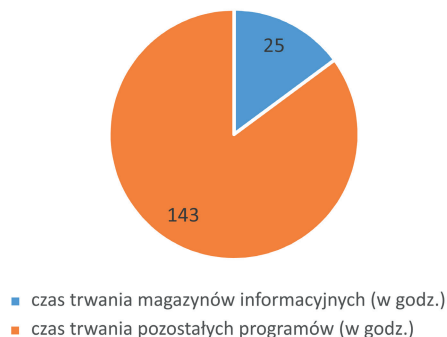

Rycina 2. Łączny czas trwania serwisów informacyjnych w skali jednego dnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Kolejną kategorią są magazyny informacyjne. Liczba i czas trwania magazynów informacyjnych przedstawiały się następująco:

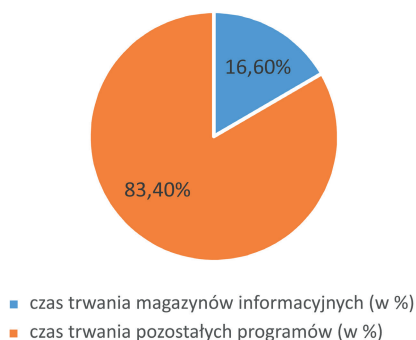
- liczba magazynów informacyjnych w skali tygodnia: 33;
- liczba magazynów informacyjnych w skali dnia (średnio statystycznie): 4,7.

Łączny czas trwania magazynów informacyjnych w skali siedmiu dni wyniósł ponad jedną dobę (w tygodniu: 25 godzin emisji), co zostało przedstawione na rycinie 3.

Rycina 3. Łączny czas trwania magazynów informacyjnych w skali tygodnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Z kolei łączny czas trwania magazynów informacyjnych w skali jednego dnia (średnio statystycznie) wyniósł prawie cztery godziny (3,57 godz.), co zostało zaprezentowane na rycinie 4.

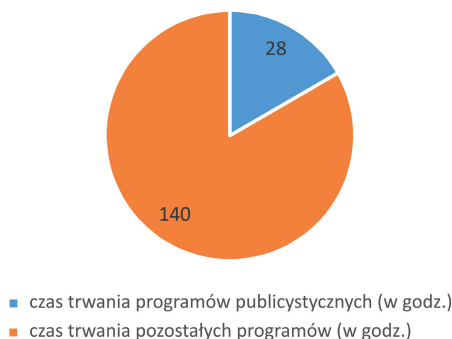

Rycina 4. Łączny czas trwania magazynów informacyjnych w skali jednego dnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

W zakresie liczby i czasu trwania programów publicystycznych:

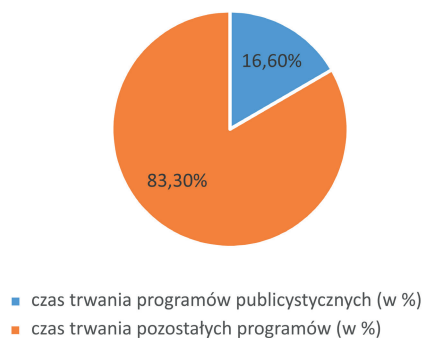
- liczba programów publicystycznych w skali tygodnia wyniosła 43 pozycje;
- liczba programów publicystycznych w skali dnia (średnio statystycznie): 6,2.

Łączny czas trwania programów publicystycznych w skali tygodnia przekroczył dobę i wyniósł: 28 godz., co zostało zaprezentowane na rycinie 5.

Rycina 5. Łączny czas trwania programów publicystycznych w skali tygodnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Z kolei łączny czas trwania programów publicystycznych w skali dnia (średnio statystycznie) wyniósł jedną szóstą doby (4 godz.), co w systemie procentowym zostało przedstawione na rycinie 6.

Rycina 6. Łączny czas trwania programów publicystycznych w skali dnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Następną kategorię stanowiły materiały reporterskie. Statystyka dotycząca frekwencji ich emisji przedstawiała się następująco:

- liczba materiałów reporterskich w skali tygodnia (z uwzględnieniem powtórek): 637;
- liczba materiałów reporterskich w skali dnia (średnio statystycznie, z uwzględnieniem powtórek): 91.

W zakresie personalnym, dotyczącym wszystkich osób prezentujących się w programach stacji TVP Info liczba oraz afiliacja występujących w programie w charakterze eksperta przedstawiała się następująco:

- liczba osób w skali tygodnia (z uwzględnieniem powtórek): 550;
- liczba osób w skali dnia (średnio statystycznie): 79 osób.

Analizując afiliacje osób wypowiadających się w programach stacji TVP Info, określono kilka kategorii: ośrodki naukowe, media oraz instytucje i organizacje. W pierwszej

z nich należy wymienić jako wiodące: Uniwersytet Gdański, Collegium Civitas, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Państwowy Instytut Spraw Międzynarodowych. W kategorii media pojawiały się następujące: Wprost, Tygodnik Solidarność, Niedziela, Idziemy, W sieci, Do Rzeczy, Gazeta Polska, Polskie Radio, TVP, TVP – redakcja zagraniczna, TVP Sport, wpolityce.pl, KAI, Onet.pl. W obrębie instytucji i organizacji najczęściej prezentowane były poszczególne ministerstwa i agendy rządowe, urzędy państwowe i samorządowe, CBA, prokuratura, Fundacja Republikańska, pogotowie, straż pożarna, etc.

W kategorii dotyczącej prezentowana się na antenie przedstawicieli poszczególnych partii politycznych liczba i afiliacja partyjna występujących w programach informacyjnych przedstawiała się następująco:

- liczba osób w skali tygodnia: 310 wypowiedzi;
- liczba osób w skali dnia (średnio statystycznie): 44 wypowiedzi, w tym:
 - koalicja: 157 wypowiedzi w tygodniu, średnio statystycznie – 22,5 wypowiedzi dziennie;
 - opozycja i inni: 152 wypowiedzi w tygodniu, średnio statystycznie – 22 wypowiedzi dziennie.

Badając proporcję poszczególnych partii z koalicji i opozycji w programach informacyjnych należy stwierdzić, że analiza szczegółowa wskazuje na wyraźną dysproporcję pomiędzy wydźwiękiem wypowiedzi przedstawianych przez przedstawicieli lub zwolenników koalicji rządzącej, a wypowiedziami polityków i zwolenników opozycji – mimo że średnio statystycznie liczba wypowiedzi polityków i zwolenników koalicji rządzącej oraz wszystkich polityków i zwolenników opozycji jest zbliżona.

Szczegółowe badania dotyczące liczby i nazwisk prowadzących: prezenów, reporterów i dziennikarzy publicystycznych (z uwzględnieniem powtórek programów) wyniosły odpowiednio:

- liczba w skali tygodnia: łącznie 653 osoby;
- liczba w skali dnia (średnio statystycznie): 93 osoby.

Analiza pasma porannego 6.00–9.00 – goście, tematyka i wydźwięk przeglądu prasy: dobór tytułów i tematów, wydźwięk polityczny: neutralny, pozytywny, negatywny wobec koalicji i opozycji

Po pierwsze, w większości materiałów reporterskich o tematyce politycznej pojawiło się słownictwo, które wyrażało aprobatę dla obecnych działań i zamierzeń partii rządzącej, przy bardziej krytycznym stanowisku wobec opozycji.

Po drugie, dobór tematyki był zgodny z aktualnościami i uporządkowany w sposób zgodny z zasadami tworzenia agendy medialnej. Prezenzy serwisów byli w przeważającej części neutralni w prezentacji materiałów, a wydźwięk o charakterze pozytywnym wobec koalicji, negatywny zaś wobec opozycji, ujawniał się częściej

w materiałach reporterskich niż informacyjnych, zwłaszcza w tematyce i doborze materiałów reporterskich.

Analiza pasma wieczornego 19.30–24.00 – goście, tematyka, dobór tytułów i tematów, wydźwięk polityczny: neutralny, pozytywny, negatywny wobec koalicji i opozycji

W badaniu wybranego pasma uwzględniono następujące faktory:

po pierwsze, gośćmi programu byli politycy zgodnie z agendą tematów wiadomości oraz eksperci i publicyści.

Po drugie, rozmowy z gośćmi w *Wiadomościach* miały zasadniczo charakter informacyjny z pozytywnym wydźwiękiem dla koalicji. Publicystyka wieczorna w *Minęła 20* miała przede wszystkim charakter komentarzy i opinii do bieżących wydarzeń, natomiast prowadzenie programu miało zasadniczo charakter neutralny.

Po trzecie, dobór i tematyka materiałów reporterskich do dyskusji publicystycznej oscylowały w kierunku pozytywnego wydźwięku wobec koalicji, a pozytywny wydźwięk polityczny wobec koalicji wynikał przede wszystkim z wypowiedzi zaproszonych gości, ekspertów i pravicowych publicystów lub komentatorów (np. Jan Pietrzak, Wojciech Cejrowski).

W końcu prowadzący program publicystyczny dziennikarze ujawniali na poziomie opinii publicystycznych swoje pravicowe poglądy, ale prowadzenie programu miało charakter działania neutralnego, ale dociekliwego moderowania.

Wiadomości – analiza wieczornego pasma informacyjnego (tydzień konstruowany: 6 czerwca 2018 roku, środa, 19:30–19:57)

Wybrany do szczegółowej analizy program *Wiadomości* był prowadzony tego dnia przez Danutę Holecką. W skład reporterów weszli: Karol Jałtuszewski, Jakub Wojtanowski, Marcin Szewczak, Bartłomiej Graczak, Marcin Szypszak, Jan Korab, Zuzanna Falzmann, Maria Stepan. Pierwszym tematem (tzw. jedynka) była polityka społeczna partii: Prawo i Sprawiedliwość. Pozostałe tematy informacyjne przedstawiały się następująco: rozrzutność samorządowców; kłótnia Junckera z Timmermansem o Polskę; obawa o bezstronność sędziów; wyścig polityczny o Warszawę; amerykańskie bazy niewygodne dla Niemiec; brak ustawy repolonizującej media; próba odpowiedzi na pytanie: co nowa ambasador wie o Polsce?

W ostatniej podkategorii (gość *Wiadomości*, tematyka i wydźwięk polityczny) w analizowanym materiale został przedstawiony: Krzysztof Szczerski – szef Gabinetu Prezydenta RP: wiodącą tematyką była osoba nowej ambasador oraz naciski UE w celu realizacji wobec Polski art. 7. przez UE; następnie protest niepełnosprawnych w Sejmie wykorzystywany jako atak przez opozycję. Reasumując należy stwierdzić, że całociowy wydźwięk polityczny okazał się pozytywny wobec koalicji.

Minęła 20 – analiza wieczornego pasma publicystycznego
(tydzień konstruowany: 4 czerwca 2018 roku, poniedziałek, 20:12–20:59)

Analizowany materiał z wybranego dnia był prowadzony przez Adriana Klarenbacha. Pierwszy temat dotyczył projektu budżetu UE na lata 2021–2027 i podziału funduszy europejskich. Gośćmi, wypowiadającymi się w rzeczowej kwestii, byli: Bartosz Kownacki – PiS; Grzegorz Furgo – PO; Tomasz Jaskóła – Kukiz'15; Adam Andruskiewicz – Wolni i Solidarni. Wśród pozostałych tematów publicystycznych pojawiły się: 4 czerwca – rocznica wyborów 1998 roku; budowa CPK w Polsce; Stanisław Pięta zawieszony w PiS; 4 czerwca – rocznica obalenia rządu Jana Olszewskiego. Gośćmi w odniesieniu do poszczególnych tematów byli: Adam Borowski – działacz opozycji demokratycznej w PRL; Jan Rulewski – działacz opozycji demokratycznej w PRL.

W zakresie wydźwięku politycznego należy stwierdzić, że wydźwięk polityczny dyskusji był ostatecznie negatywny w stosunku do postanowień UE; pozytywny względem Jana Olszewskiego; pozytywny względem budowy CPK w Polsce oraz neutralny względem postaci Stanisława Pięty.

Minęła 20 – analiza wieczornego pasma publicystycznego
(tydzień konstruowany: 5 czerwca 2018 roku, wtorek, 20:12–20:59)

Drugi z wybranych materiałów był emitowany dzień później. Prowadzącym był Michał Rachoń. Pierwszy temat dotyczył podważenia pozycji rządu polskiego na arenie międzynarodowej przez europosłów z PO. Następne to: sprzeciw – głównie polityków PO – wobec reformy sądów; wprowadzenie prowadzącego Michała Rachonia oraz cytaty wypowiedzi Grzegorza Schetyny z „Gazety Wyborczej” i przedstawienie tematu listu Donalda Tuska. Kolejne tematy to: praworządność i przyszłe finansowanie z UE; obawa, że politycy PO szkodzą Polsce, wreszcie wypowiedź Jarosława Kurskiego, któremu prowadzący program zarzuca kłamstwo. Gośćmi w odniesieniu do pierwszego tematu byli: Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS), Dobromir Sośnierz (europoseł, Wolność), Piotr Apel (Kukiz'15), Krzysztof Gawkowski (Sojusz Lewicy Demokratycznej). Pozostałe tematy publicystyczne to: precedensowy wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – nowa definicja małżeństwa; powstająca specjalna Lista Tuska do Parlamentu Europejskiego; wyrok sądu UE – nowa definicja małżeństwa; słowa Jarosława Kurskiego. Gośćmi pozostałych tematów byli: Dariusz Szwed (Zielony Instytut), dr Bawer Aondo-Akaa (Prawica Rzeczypospolitej), Łukasz Jankowski (Radio Wnet), Andrzej Skiba (Instytut Debaty Publicznej).

W zakresie materiałów reporterskich w programie: zdjęcie dnia – ukazany został były szef BOR podczas przesłuchania Komisji Śledczej; materiał filmowy autorstwa Krzysztofa Jabłońskiego dotyczył związków homoseksualnych i kontrowersji w traktowaniu ich jako małżeństwa. Zaprezentowana została sonda uliczna na temat spraw obyczajowych w kontekście kwestii ideologicznych. Następnie wyemitowano materiał filmowy autorstwa Krzysztofa Jabłońskiego: sonda uliczna na temat winy dziennikarzy w dzikiej reprowatacji.

Oceniając wydźwięk polityczny prezentowanego programu należy stwierdzić, że w dyskusji, która miała charakter sporu koalicji z opozycją opartego na emocjonalności i utwierdzaniu się we własnych przekonaniach, a nawet wręcz kłótni o niskim poziomie argumentacji merytorycznej, prowadzący również z trudem panował nad głosem gości, przerywał im w pół zdania i niejednokrotnie mówił równocześnie z nimi. Niezależnie od tego podejmował próby zachowania neutralności arbitra.

**Nie da się ukryć – analiza wieczornego pasma reporterskiego
(tydzień konstruowany: 5 czerwca 2018 roku, wtorek, 21:01–21:28)**

Prowadzącą to pasmo była Magdalena Wierchowska. Tematyka i autorzy wykorzystanych w programie materiałów reporterskich przedstawiają się następująco: były szef BOR przed Komisją wyjaśniającą aferę Amber Gold (autor – Magdalena Wierchowska); dlaczego Polska straciła ponad 260 mld zł? Zbada to komisja ds. afery VAT (autor – Dominik Cierpiol); kandydat Platformy wini dziennikarzy za dziką reprivatyzację w Warszawie (autor – Hanna Mordań); seria pytań do Breyzy o aferę fakturową (autor – Konrad Wąż); stałe bazy amerykańskich wojsk w Polsce? (autor – Kamil Trzaska). Wiodącym tematem było przedstawienie byłego szefa BOR stojącego przed Komisją Śledczą ds. Amber Gold. Wydźwięk polityczny tego pasma był pozytywny w odniesieniu do działań Komisji; negatywny w stosunku do rządów PO–PSL (luka VAT-owska); pozytywny względem działań na rzecz baz amerykańskich w Polsce; negatywny wobec kandydata PO na prezydenta Warszawy.

**W tyle wizji – analiza wieczornego pasma publicystyczno-satyrycznego
(tydzień konstruowany: 4 czerwca 2018 roku, poniedziałek, 21:48–22:27)**

Prowadzącymi pasmo wieczorne byli Marcin Wolski i Rafał Ziemkiewicz. Tematy podejmowane w dyskusji prowadzących dotyczyły problemu migrantów w Europie; budżetu UE; pozycji Rafała Trzaskowskiego a partii PO; afery wokół Stanisława Pięty oraz „Tańca Eucharystycznego” w Muenster w Niemczech. Na koniec została przywołana sylwetka zmarłego Roberta Brylewskiego. Wydźwięk polityczny komentarzy i wypowiedzi prowadzących okazał się negatywny wobec polityki promigracyjnej w UE, a pozytywny wobec działań na rzecz nieprzyjmowania uchodźców do Polski; dalej – negatywny wobec Rafała Trzaskowskiego, podobnie – negatywny wobec Stanisława Pięty oraz wobec tendencji w Kościele w Niemczech, neutralny zaś wobec postaci Roberta Brylewskiego. Określając liczbę i analizując wydźwięk polityczny telefonów słuchaczy, odnotowano: trzy połączenia (2 krajowe, jedno zagraniczne) – negatywne w stosunku do uchodźców, podatków oraz tendencji w Kościele w Niemczech.

**Minęła 8 – analiza porannego pasma publicystycznego
(tydzień konstruowany: 8 czerwca 2018 roku, piątek, 8:10–8:59)**

W wybranym paśmie prowadzącym tego dnia był Adrian Klarenbach. Pierwszy temat dotyczył emocji związanych z sądownictwem w Polsce. Gośćmi zaproszonymi do

Klaudia Cymanow-Sosin, Michał Drożdż

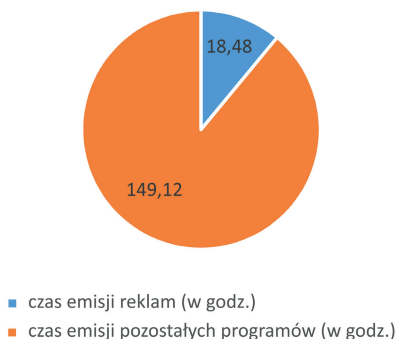
komentowana wspomnianej tematyki byli: Tadeusz Cymański – Solidarna Polska; Wojciech Bakun – Kukiz'15; Tomasz Latos – PiS. Pozostałe tematy publicystyczne to: wybory na prezydenta Warszawy oraz kwestia rozpoznawania przez Wojewódzki Sąd Administracyjny skargi na decyzje komisji weryfikacyjnej. Gośćmi tematów byli: Sergiusz Trzeciak – politolog, Collegium Civitas; Maciej Chudkiewicz – „Tygodnik Solidarność”; Andrzej Potocki – „W sieci”. Wydzźwięk polityczny był negatywny wobec krytyki zmian forsowanych w sądownictwie przez PiS, negatywny wobec kandydatury Rafała Trzaskowskiego na urząd prezydenta Warszawy (pozytywny wobec kandydatury Patryka Jakiego) oraz neutralny wobec postępowania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Woronicza 17 – analiza niedzielnego pasma publicystycznego (10 czerwca 2018 roku, niedziela, 9:50–10:50)

Wybrane do analizy szczegółowe pasmo było prowadzone przez Michała Rachonia. Pierwszym tematem była skarga opozycji i sędziów do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze na ustawę o Sądzie Najwyższym. Pozostałe tematy publicystyczne przedstawiały się następująco: 4 czerwca – święto wolności w rocznicę wyborów 1989 roku czy rocznica zdrady po obaleniu rządów Jana Olszewskiego?; najnowsze sondaże poparcia dla polskich partii politycznych; odrzucenie wotum nieufności wobec wicepremier Beaty Szydło i minister rodziny Elżbiety Rafalskiej, bronionych przez premiera Mateusza Morawieckiego. Zaproszonymi gośćmi byli: Jerzy Wenderlich – SLD; Jacek Sasin – szef Komitetu Stałego Rady Ministrów, PiS; Łukasz Rzepecki – Kukiz'15; Adam Andruszkiewicz – Wolni i Solidarni; Piotr Guział – Warszawska Wspólnota Samorządowa; Krzysztof Szczerski – szef Gabinetu Prezydenta RP. W zakresie analizy wydzźwięku politycznego należy stwierdzić, że prowadzenie nacechowane było pozytywnym nastawieniem wobec polityki PiS dotyczącej polskich sądów; prowadzący i politycy prawnicy – pozytywnie wypowiadali się na temat działalności Jana Olszewskiego, opozycja zaś negatywnie.

Ostatnim z mierzalnych elementów w tej analizie zawartości były: liczba i czas reklam w skali dnia, częstotliwość i nasilenie czasu reklamowego.

Na rycinie 7 został zaprezentowany czas emisji reklam w skali siedmiu dni (18 godzin i 48 minut).

Rycina 7. Długość czasu emisji wszystkich reklam w skali tygodnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Łączna długość emisji wszystkich reklam w skali dnia (średnio statystycznie) wyniosła 2 godziny i 43 minuty, co zostało w formie procentowej przedstawione na rycinie 8.

Rycina 8. Długość czasu emisji wszystkich reklam w skali dnia w stacji TVP Info
Źródło: badania własne na podstawie archiwum TVP S.A.

Liczba wszystkich reklam zaprezentowanych w analizowanym tygodniu wyniosła 2322, liczba zaś wszystkich reklam w dniu (średnio statystycznie) to: 332 odtworzenia.

Misyjność programu – tematyka kulturalna, sportowa, edukacyjna, religijna, gospodarcza: liczba i czas programów i materiałów dziennikarskich, jakość misyjności (informacyjna, opiniotwórcza, edukacyjna, religijna itd.)

Przykładowa realizacja misyjności na podstawie tygodnia konstruowanego, a 7 czerwca 2018 roku przedstawia się następująco:

Tematyka kulturalna – pojawiła się w *Teleexpresie* (dotyczyła rozpoczynającego się festiwalu teatralnego, działalności jednej z galerii we Francji (dwukrotnie, łącznie około minuty) oraz festiwalu w Opolu – liczne relacje z przygotowań do Festiwalu (łącznie

14 materiałów w czasie 21 minut). Tematyka sportowa była związana z czynnościami podejmowanymi przez reprezentację Polski przed mundialem (18 materiałów – w tym relacja z konferencji prasowej i przylotu Polaków do Poznania). Łącznie tematyka sportowa zajęła ponad 3 godziny. Brak było tematyki religijnej. W zakresie tematów o charakterze edukacyjnym została przedstawiona rozmowa na temat bezpieczeństwa w wakacje (20 minut oraz dodatkowo w paśmie nocnym – magazyn przyrodniczy „Pod skrzydłami motyla” i historyczny „Podróże z historią”). Całość prezentowania tematów edukacyjnych mieściła się w 1,5 godzinie emisji wszystkich programów. Tematyka gospodarcza dotyczyła podpisania programu „Czyste powietrze” i była relacją (20 minut plus dodatkowo relacja z kongresu 100-lecia polskiej gospodarki – 10 minut). Łącznie tematyka ta zajęła 5 godzin 45 minut i została zaobserwowana w 39 materiałach. Jeśli chodzi o realizację misyjności, to było to głównie wypełnianie funkcji informowania o świecie.

Dokonując analizy ilościowej, warto jeszcze przytoczyć tytuły materiałów wchodzących w skład emisji powtórkowej. Analiza powtórek nocnych (odpowiedź na pytanie, co i ile razy jest powtarzane w nocy?), wskazuje na to, że tytuły, które są odtwarzane powtórnie, to: *Serwis INFO*, *Wiadomości*, *Gość Wiadomości*, *Minęła 20*, *Nie da się ukryć*, *Info Wieczór*, *Widziane z Polski*, *W tyle wizji*, *W tyle wizji extra*, *W akcji*, *Flesz Info Wieczór*, *Woronicza 17*, *Forum*, *Salon dziennikarski*, *Teleexpress*, *Teleexpress extra*.

Wnioski jakościowe na podstawie monitoringu programu TVP Info w dniach 4–10 czerwca 2018 roku w kontekście standardów etyki dziennikarskiej i misji publicznej

Po pierwsze, należy stwierdzić, że program TVP Info jest kanałem Telewizji Polskiej o charakterze informacyjno-publicystycznym. Przeprowadzony monitoring pokazuje, że emitowany program spełnia zadania postawione w Ustawie o Radiofonii i Telewizji wobec mediów publicznych zawarte w artykule 21: Program ten w zakresie wystarczającym umożliwia obywatelom i ich organizacjom uczestniczenie w życiu publicznym poprzez prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk oraz wykonywanie prawa do kontroli i krytyki społecznej. Analiza programu pokazuje, że w programach informacyjnych było 157 wypowiedzi przedstawicieli koalicji w tygodniu, średnio statystycznie – 22,5 wypowiedzi dziennie oraz 152 wypowiedzi przedstawicieli opozycji w tygodniu, średnio statystycznie – 22 wypowiedzi dziennie, co spełnia prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk w przekazach informacyjnych (art. 21, ustęp 2 pkt 4). Program ten sprzyja w wystarczający sposób swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu się opinii publicznej (art. 21, ustęp 2 pkt 3). Na poziomie informacyjnym program w wystarczający sposób ukazuje całą różnorodność wydarzeń i zjawisk w kraju i za granicą (art. 21, ustęp 2 pkt 2), a na poziomie publicystycznym jest nacechowany pozytywnym nastawieniem wobec działań

koalicji rządzącej, przy jednoczesnym bardziej krytycznym nastawieniu do działań partii opozycyjnych, zwłaszcza oceny ich przeszłych działań z okresu 2007–2015, kiedy w publicystycznych przekazach medialnych funkcjonował dominujący paradygmat sprzyjający ówczesnej władzy, zarówno w telewizji publicznej, jak i w telewizjach komercyjnych. To nacechowanie nie jest pierwszorzędnie skutkiem działań dziennikarskich, ale wynika z doboru i wypowiedzi obecnych w programie gości: polityków, ekspertów, komentatorów czy publicystów (art. 21, ustęp 2, pkt 2).

Po drugie, podstawowym zadaniem programu TVP Info jest przekaz informacji i opinii. Każda z tych funkcji medialnego przekazu odnosi się w sposób bezpośredni i pierwszorzędny do innych kategorii etycznych ocen według zasad etyki dziennikarskiej. Przekazywanie informacji według na przykład *Rezolucji 1003 Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy z 1 lipca 1993* powinno być oparte na prawdzie, popartej stosowną weryfikacją i udokumentowaniem zebranych materiałów, bezstronnością przekazu zarówno w prezentacji, opisie, jak i narracji (pkt 3). Natomiast opinie dotyczą ocen lub komentarzy na temat aktualnych wydarzeń w formie ogólnych uwag, pomysłów, ocen i komentarzy. Opinie są ze swojej natury subiektywne i nie mogą być utożsamiane ze standardem pojęcia prawdy, to jednak należy żądać, aby wypowiedzane opinie były uczciwe i etyczne (pkt 6). Uczciwość opinii polega na tym, że nie powinny one zaprzeczać lub fałszować rzeczywistych faktów i danych. Analizując jakościowo wybrany fragment programu TVP Info, należy zatem próbować odpowiedzieć na dwa podstawowe pytania: czy przekaz informacyjny TVP Info spełnia standardy przekazu prawdziwego i czy prezentowane opinie spełniają standardy przekazu uczciwego. Na oba pytania należy odpowiedzieć twierdząco, z zachowaniem metodologicznych różnic w ocenie informacji i opinii. Na poziomie informacji o wydarzeniach przekaz TVP Info spełnia standardy przekazu prawdziwego, natomiast w ich doborze, jak również narracji nacechowany jest pozytywnym nastawieniem wobec działań koalicji rządzącej, co należy uznać za przejaw opinii równoważącej subiektywne preferencje w całościowym przekazie telewizyjnym w Polsce.

Po trzecie, ważnym faktorem w ocenie tego zjawiska jest odróżnienie między potrzebą prawdziwości i obiektywności w informowaniu a potrzebą uczciwości w subiektywności opinii. Tymczasem prosta analiza programów informacyjno-publicystycznych wszystkich polskich telewizji w kontekście zasad etycznych i prawnych zawodu dziennikarskiego oraz obowiązków nadawcy publicznego i obowiązków pozostałych nadawców w ramach tak zwanych usług medialnych pokazuje tendencję mieszania tych dwóch czynników komunikowania. Odsłania tym samym przesuwające się granice subiektywności na poziom informacji, co oczywiście mieści się w standardach wolności wypowiedzi, ale jest już wątpliwe w kontekście obiektywności i bezstronności dziennikarskiej. Również w obszarze opinii subiektywność nabiera cech stronniczości, co oczywiście mieści się w standardach uczciwości opinii, ale może być wykorzystane jako argument przeciwko wiarygodności bezstronnego nadawcy publicznego. Przejawem takiej subiektywności opinii mogą być:

- preferencja tematów i zapraszanych gości w dającej się zidentyfikować precyzyjnie opcji światopoglądowo-politycznej;
- autorski i subiektywny dobór materiału reporterskiego ilustrującego omawiane tematy;
- używanie sugestywnych i preferencyjnych pytań wobec rozmówców, zależnych od własnych tez dziennikarskiej opinii;
- mimowolne wtrącanie własnych komentarzy i opinii w kontekst wypowiedzi rozmówców, odsłaniających stanowisko dziennikarza wobec ich poglądów itd.

Po czwarte, funkcjonując społecznie w czasach spolaryzowanego świata dziennikarskiego, obejmującego także TVP Info, należy zadać istotne pytanie: czy należy to uznać za symptom negatywnych zjawisk i tendencji? Można to zjawisko potraktować jako gwarancję pluralizmu mediów i wolności słowa w przekazie dziennikarskim. Programy publicystyczne w programie TVP Info należy uznać w dużej mierze za programy autorskie, będące wyrazem osobistych poglądów i preferencji redaktorów i dziennikarzy prowadzących program, na przykład *W tyle wizji*, *Minęła 20*, *Minęła 8*, *Nie da się ukryć*. Każdy dziennikarz ma prawo do swoich poglądów i preferencji politycznych, prywatnych opinii i ocen. Musi być jednak świadomy korelacji pomiędzy subiektywnością własnych ocen i opinii a powinnością dziennikarskiej obiektywności. Pierwszą konsekwencją jakości tej korelacji jest wiarygodność dziennikarza, natomiast drugą – jakość realizacji misji publicznej, w której dziennikarz uczestniczy. Ta korelacja wskazuje na potrzebę obiektywizacji materiałów dziennikarskich również na poziomie komentarzy i opinii, żeby korelacja pomiędzy subiektywnością opinii dziennikarza nie przeszkadzała w realizacji zadań mediów publicznych, do których należy Telewizja Polska. Analiza programu TVP Info pokazuje kilka tendencji w tym zakresie.

Jedną z nich to fakt, że informacyjne materiały reporterskie w programach informacyjnych spełniają standardy przekazu prawdziwego, ale ich dobór i agenda prezentacji mogą czasem rodzić wątpliwości co do zasady bezstronności przekazu zarówno w prezentacji, opisie, jak i narracji, bezstronności, która chroni obiektywność przekazu informacyjnego. Drugą tendencją to fakt, że informacyjne materiały reporterskie w programach publicystycznych spełniają standardy przekazu prawdziwego, ale ich dobór i agenda prezentacji mają charakter autorski, preferujący subiektywność opinii, co nie narusza standardów uczciwości, ponieważ są one głosem w opinii publicystycznej. Należy bowiem wyraźnie odróżnić cele materiałów reporterskich w programach publicystycznych od celów materiałów reporterskich w programach informacyjnych. Te ostatnie muszą spełniać standardy bezstronności przekazu zarówno w prezentacji, opisie, jak i narracji, natomiast materiały reporterskie w programach publicystycznych są przejawem subiektywności opinii na fundamencie uczciwości.

Dokonana analiza pokazuje, że dobór i tematyka materiałów reporterskich do dyskusji publicystycznej oscylują w kierunku pozytywnego wydzźwięku wobec koalicji. Z kolei prowadzenie programu informacyjnego i publicystycznego ma charakter neutralny; prowadzący program publicystyczny dziennikarze ujawniają na poziomie publicystycznych opinii swoje poglądy, ale ich prowadzenie programu ma charakter

działania neutralnego, lecz dociekliwego moderowania; preferencyjny wydźwięk programów publicystycznych oscylujący w kierunku stronniczości wynika najczęściej z doboru i wypowiedzi obecnych w programie gości: polityków, ekspertów, komentatorów czy publicystów; rozmowy z gośćmi w *Wiadomościach* mają zasadniczo charakter informacyjny, w niektórych sytuacjach są one nacechowane pozytywnym wydźwiękiem dla koalicji rządzącej; publicystyka wieczorna w *Minęła 20* ma zasadniczo charakter komentarzy i opinii do bieżących wydarzeń; autorski program wieczornego pasma reporterskiego *Nie da się ukryć* – ma charakter publicystyczny; dobór i tematyka materiałów reporterskich oscylują w kierunku pozytywnego wydźwięku wobec koalicji rządzącej; autorski program wieczornego pasma publicystyczno-satyrycznego *W tyle wizji* ma charakter ironizująco-satyrycznego komentarza do bieżących wydarzeń wszystkich aktorów sceny politycznej, oscylującego w kierunku negatywnego wydźwięku wobec szeroko ujętych działań opozycji.

Po piąte, jest niewątpliwym faktem, że demokratyczna zmiana władzy w 2015 roku zmieniła także obraz rzeczywistości ukazywany przez informacje i publicystykę w telewizji publicznej. Należy krytycznie oceniać poglądy, że nastąpiło wtedy upolitycznienie czy nawet upartyjnienie telewizji publicznej, ponieważ media publiczne podlegają uwarunkowaniom instytucji ustawodawczych, wykonawczych, regulatywnych, a te są politycznie kontrolowalne w ramach demokracji. W latach poprzedniej władzy obraz rzeczywistości przekazywany przez informacje i publicystykę w telewizji publicznej korespondował w przeważającej mierze z obrazem rzeczywistości ukazywanym przez informacje i publicystykę w pozostałych telewizjach komercyjnych w Polsce. Zmiana władzy spowodowała realny pluralizm medialnych obrazów rzeczywistości na poziomie przekazów telewizyjnych. Telewizja publiczna została włączona w ten proces pluralizacji. Media publiczne powinny ze swojej natury być mediami „złotego środka”, ale w sytuacji dominacji jednej narracji medialnej w Polsce, niejako obowiązkiem mediów publicznych było zrównoważenie proporcji telewizyjnych obrazów medialnych, poprzez stworzenie takiego obrazu rzeczywistości, który ukazał nową agendę informacyjną na poziomie informacji, a na poziomie opinii unaoczniał poglądy korelatywne i korespondujące z przekonaniami dużej części społeczeństwa. Tego rodzaju działania przyczyniły się do urealnienia pluralizmu telewizji w Polsce. Sytuacja taka powinna mieć charakter przejściowy do czasu, kiedy tę funkcję gwarantującą realny pluralizm przejmą inne kanały telewizji komercyjnych i prywatnych.

Należy przy tym zauważyć, że wszystkie media, w tym także media publiczne, nie funkcjonują poza ramami bieżącej polityki. Jest przejawem swoistego współczesnego mitu medialnego tendencja przypisywania mediom etykiety wyidealizowanej apolityczności. Media żyją z polityki i polityka żyje z mediów. Mitologizację rozumiemy w sensie szerszym jako próbę traktowania pewnych spraw i problemów w sposób odbiegający od rzeczywistości. Jedną z takich tendencji mitologizujących jest teza, że media są niezależne. Od czego są media niezależne: od polityki?, od struktur właścicielskich?, od etosu odbiorców?, od subiektywnych upodobań i poglądów dziennikarzy?, od struktur selekcji tak zwanych gate-keeperów?, od opinii publicznej?, od zamierzonych celów?,

od preferowanych wizji światopoglądowo-aksjologicznych?, od ambicji i konkurencji dziennikarzy?, od reklamy? itd. Media funkcjonują jako czwarta władza w strukturach wielu zależności. W społeczności lokalnej, dla przykładu, media funkcjonują w warunkach różnorodnych zależności od władz lokalnych: finansowych, politycznych, prestiżowo-wpływowym, koleżeńskich itd. Niektórych z nich się nie da uniknąć, ale media o tyle pozostaną niezależne, o ile wszystkie zależności mediów będą podporządkowane jednej podstawowej zależności: zależności od prawdy i uczciwości. Priorytet prawdy czyni dopiero media niezależnymi i obiektywnymi.

Drugą z tych tendencji mitologizujących jest teza, że media są wolne, a wolność słowa jest dla mediów wartością nadrzędną. Wolność mediów, która może urastać do rangi mitu, w świadomości wielu czytelników, słuchaczy i widzów utożsamiana jest automatycznie z prawdziwością i obiektywizmem informacji. Media powinny być wolne (nie jest to dokonywana ocena stanu faktycznego mediów w Polsce, ale podkreślony jest postulatyczny charakter tego twierdzenia), ale to nie znaczy, że mogą być wolne od odpowiedzialności. Jak stwierdził Jan Paweł II:

Żadna wolność, w tym także wolność wypowiedzania się, nie jest absolutna: napotyka bowiem granicę w postaci obowiązku poszanowania godności i uprawnionej wolności innych. Nie należy pisać, tworzyć i nadawać programów, jeśli wyrządza to szkodę prawdzie: mam tu na myśli nie tylko prawdę o faktach, o których informujecie, ale także «prawdę o człowieku», godność człowieka we wszystkich jego wymiarach⁷.

Podsumowanie

Niniejsza publikacja została przygotowana przede wszystkim w kontekście powinności misji publicznej, jaką powinna realizować Telewizja Polska. Ocena programu TVP Info z tej perspektywy nie może nie uwzględniać całości narracji informacyjno-publicystycznej wszystkich polskich telewizji w porównywalnym czasie. Telewizja publiczna pełni – takie założenie przyjęto w podjętej analizie – tylko czasowo, funkcję telewizji równoważącej dotychczasowe dominujące opinie w całościowym przekazie telewizyjnym w Polsce. Ten przekaz gwarantuje dużej części społeczeństwa proporcjonalność i reprezentatywność opinii w skali społecznych oczekiwań na komentarze. Informacje i opinie TVP Info w połączeniu z informacjami innych telewizji komercyjnych dają realną możliwość dotarcia przez odbiorców-obywateli do zobiektywizowanego obrazu rzeczywistości, reprezentatywnego dla poglądów wszystkich obywateli.

Niezależnie od przedstawionych wniosków o nacechowaniu programu TVP Info, tworzącego korelatywny obraz rzeczywistości do innych przekazów telewizyjnych, należy docenić niewątpliwe walory informacyjne i publicystyczne tego kanału, przyciągającego coraz więcej widzów, posiadającego swój autorski wizerunek i tworzonego przez osoby o dużych możliwościach dziennikarskich. Profesjonalizm dziennikarski nie

⁷ Jan Paweł II, *Przemówienie z okazji Jubileuszu Dziennikarzy w roku 2000*, Rzym, 4 czerwca 2000 rok.

jest jednak tylko kwestią warsztatową, ale jego integralną częścią jest etyczność działań dziennikarskich, które w polskich i międzynarodowych kodeksach etyki dziennikarskiej, również w Telewizji Polskiej, wyznaczają wysokie standardy profesjonalizmu dziennikarskiego. To do niego wszyscy dziennikarze muszą sięgać i go realizować, ponieważ, jak można przeczytać, sięgając do *Deklaracji Zasad Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy*, dziennikarz godny tego miana powinien uważać za swój obowiązek przestrzeganie zasad etyki dziennikarskiej.

Bibliografia

- Benoit W.L., *Content Analysis in Political Communication* [w:] *The Sourcebook for Political Communication Research: Methods, Measures, and Analytical Techniques*, red. E.P. Bucy, R.L. Holbert, Routledge, New York–London 2011.
- Berelson B., *Analiza treści* [w:] *Teoria i metodologia badań nad prasą za granicą (przekłady)*. 3. *Analiza zawartości*, Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa” – Materiały, z. 13, Kraków 1970, s. 5–62.
- Boyd A., *Dziennikarstwo radiowo-telewizyjne. Techniki tworzenia programów informacyjnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.
- Bryman A., Bell E., *Business Research Methods*, Oxford University Press, New York 2007.
- Handbook of Social Psychology*, red. G. Lindzey, Addison-Wesley Publishing Co., London 1959, t. 1, s. 488–518.
- Jan Paweł II, *Przemówienie z okazji Jubileuszu Dziennikarzy w roku 2000*, Rzym, 4 czerwca 2000 rok.
- Krippendorff K., *Content Analysis. An Introduction to Its Methodology*, Beverly Hills: Sage Publications 1980.
- Lisowska-Magdziarz M., *Analiza zawartości mediów. Przewodnik dla studentów, wersja 1.1*, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004.
- Pisarek W., *Analiza zawartości prasy*, Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka – Ruch, Kraków 1983.
- Shoemaker P., Reese S., *Mediating the Message: Theories of Influence on Mass Media Content*, White Plains, Longman, New York 1996.
- Słownik terminologii medialnej*, red. W. Pisarek W., TAIWPN Universitas, Kraków 2006.
- Stone P.J., Dunphy D.C., Smith M.S., Ogilvie D.M., *The General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis*, The MIT Press 1966.